

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/34/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201486
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2015
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1012201486.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v právnej veci žalobkyne: Všeobecná nemocnica s poliklinikou, n.o., IČO: 31 908 977, so sídlom Nemocničná 1, 990 01 Veľký Krtíš, zast.: JUDr. Jozefom Veselým, advokátom, so sídlom advokátskej kancelárie Mierová č. 1, 990 01 Veľký Krtíš proti žalovanému: Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, so sídlom Želova č. 2, 829 24 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. novembra 2013 č. k. 5S/265/2012-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 12. novembra 2013 č. k. 5S/265/2012-32 r u š í a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: ZS 602/00017/2010/R zo dňa 25.06.2012 (ďalej na účely rozsudku len „napadnuté rozhodnutie“ - č. l. 21) predseda žalovaného ako odvolací správny orgán oprávnený podľa ustanovenia § 23 ods. 1 písm. e) zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v rozsudku len „zák. č. 581/2004 Z. z.“) postupom podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej v rozsudku len „Správny poriadok“) rozhodol tak, že rozklad žalobkyne ako poskytovateľa zdravotnej starostlivosti:

„zamieta a rozhodnutie o uložení pokuty č. ZS 602/00017/2010 vydané dňa 07.01.2011 úradom, pobočkou Banská Bystrica (ďalej len na účely rozsudku „prvostupňové rozhodnutie“, resp. „prvostupňový orgán“) potvrdzuje tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pánovi W. W., narodenému v roku XXXX, naposledy bytom XXX XX I. XXX (ďalej len na účely rozsudku „pacient“) nevykonal všetky zdravotné výkony na zabezpečenie včasnej a účinnej liečby. Účastníkom konania, napriek správne stanovenej diagnóze poranenia mozgu dňa 13.04.2010, neboli počas hospitalizácie na chirurgickom oddelení vykonané všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správneho liečebného postupu. Pacientovi nebolo urobené neurologické vyšetrenie. Pacient nemal sledovaný stav vedomia

podľa GCS (Glasgow Coma Scale - hodnotenie vedomia podľa objektívnych kritérií). Stav pacienta nebol priebežne sledovaný lekárom. Nedostatočným priebežným sledovaním stavu pacienta nedošlo k rozpoznaní pokračujúcich patologických vnútrolebečných zmien a tým nebola pacientovi včas poskytnutá správna liečba.“

2. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku na úseku verejného zdravotníctva podľa § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej na účely rozsudku len „zák. č. 576/2004 Z. z.“), ktorého sa mala dopustiť v čase od 13.04.2010 do 14.04.2010 tým, že pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientovi, napriek správne stanovenej diagnóze poranenia mozgu, neboli počas hospitalizácie na chirurgickom oddelení vykonané všetky zdravotné výkony potrebné na určenie správneho liečebného postupu.

U pacienta bolo dňa 14.04.2010 konštatované úmrtie.

3. Z predloženého administratívneho spisu vyplýva, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané v konaní o uložení pokuty, ktoré vychádzalo zo záverov ukončeného výkonu dohľadu v súvislosti s prešetrovaním podnetu manželky na preverenie správnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti, v ktorom sa sťažovala na nesprávne určenie diagnózy, nesprávny postup pri liečbe po úraze hlavy a oneskorený preklad na vyššie pracovisko, kde jej nebol manžel zomrel.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podala žalobkyňa rozklad namietajúci neprimeranosť výšky sankcie za uvedený delikt a žiadajúci odvolací orgán o jej primerané zníženie.

II.

Prvostupňové úkony súdu a účastníkov

A)

5. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 06.08.2012, v ktorej žiadala, aby krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. V žalobných dôvodoch uviedla, že rozhodnutie žalovaného síce považuje za rozhodnutie, ktoré bolo vydané z hľadiska odbornej stránky ako aj z hľadiska preskúmania všetkých skutočností podľa zákona, avšak mala za to, že z hľadiska určenia takýchto následkov nie je možné bez ďalšieho znaleckého dokazovania príslušnou inštitúciou objektívne zhodnotiť celý postup liečebnej starostlivosti, ktorý je v tomto rozhodnutí vytrhnutý z celého kontextu.

Podľa žalobkyne je zrejmé, že určité okolnosti, ktoré boli deklarované po postupe lekárov a na ktoré sa pozostali sťažovali, boli len následkom riešenia tej situácie, ktorá nastala predmetným pádom, a nie je potom zrejmé, prečo má žalobkyňa zodpovedať za celý následok stavu, ktorý nastal.

7. Žalovaný vo svojom vyjadrení zo dňa 05.11.2012 (č. l. 27) žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Neakceptoval tvrdenia žalobkyne týkajúce sa nedostatočného zistenia skutkového stavu uvedené v žalobe a v celom rozsahu zotrval na zistených skutočnostiach uvedených v prvostupňovom ako aj v napadnutom rozhodnutí.

Opätovne zdôraznil, že žalobkyňa uznala pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti pacientovi, avšak žiadal znížiť pokutu, resp. mať možnosť uhradiť pokutu v splátkach.

8. V súvislosti s uvedeným žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžso/10/2008 z 26.02.2009, v zmysle ktorého Správny poriadok v žiadnom zo svojich ustanovení nezoraďuje jednotlivé dôkazné prostriedky podľa ich dôkaznej sily a nevylučuje, aby správny orgán na posúdenie odbornej otázky namiesto znalca použil odborný posudok konzultanta úradu.

Podľa citovaného rozsudku žiadny právny predpis neustanovuje, že by znalecké posudky mali vyššiu odbornú hodnotu, alebo vyššiu dôkaznú silu, ako odborné posudky konzultantov úradu.

9. Záverom žalovaný namietol miestnu príslušnosť Krajského súdu v Bratislave na prejednanie danej veci, nakoľko žalovaný je orgánom s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky a v zmysle §

246a ods. 1 veta druhá O.s.p. je miestne príslušným krajský súd, v ktorého obvode je krajský súd navrhovateľa.

Podľa citovaného ustanovenia má žalovaný za to (č. l. 24), že všeobecným súdom navrhovateľa [správne žalobkyne - poznámka odvolacieho súdu] je Okresný súd vo Veľkom Krtíši, a z uvedeného dôvodu je miestne príslušný Krajský súd v Banskej Bystrici.

10. Na pojednávaní vykonanom pred Krajským súdom v Bratislave dňa 12.11.2013 zo zápisnice (č. l. 28) vyplýva, že žalovaný sa okrem iného „pridržiava uvedeného vyjadrenia v celom rozsahu s tým, že tento obsah vyjadrenia k žalobe ústne predniesol.“

B)

11. Krajský súd v Bratislave po tom, ako skonštatoval svoju vecnú a miestnu prítomnosť (č. l. 33, resp. str. 3 rozsudku krajského súdu), ako súd prvého stupňa preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal v zmysle právnej úpravy Druhej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku a dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná a preto bolo potrebné ju ako nedôvodnú zamietnuť.

12. Pri svojom zamietajúcom rozsudku s poukazom na ustanovenia § 247 O.s.p., § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z., § 50 ods. 2 a § 64 ods. 2 zák. č. 581/2004 Z.z., § 3, § 34 a § 36 Správneho poriadku sa vyjadril k opodstatnenosti námietok žalobkyne ohľadom nevykonania dokazovania znalcom ako aj k námietke žalobkyne týkajúcej sa výšky uloženej pokuty.

Z obsahu rozsudku krajského súdu ďalej vyplýva záver, že k námietke miestnej príslušnosti sa vôbec nevyjadril.

C)

13. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 10.01.2014 (č. l. 36) proti rozsudku krajského súdu žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu odôvodnila podanie opravného prostriedku tým, že rozhodnutie správneho orgánu nie je v zmysle § 250ja ods. 3 O.s.p. v súlade so zákonom.

14. Z vyjadrenia žalovaného (č. l. 43) zo dňa 18.03.2014 najmä vyplýva, že v celom rozsahu akceptuje napadnutý rozsudok krajského súdu. Ďalej žalovaný zotrval na svojom stanovisku uvedenom v prvostupňovom ako aj druhostupňovom rozhodnutí správneho orgánu ako aj na vyjadrení k žalobe a ústnom prednese na súdnom pojednávaní.

Záverom žalovaný požiadal, aby odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok krajského súdu ako vecne správny.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (v texte rozsudku tiež „O.s.p.“), pričom prihliadol, či boli a sú splnené podmienky konania. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nenariadil vo veci pojednávanie (v zmysle § 250ja ods. 2 v spojení s § 250i ods. 2 O.s.p. a s prihliadnutím na skutočnosť, že preverovanie zákonnosti rozhodnutia o uloženej sankcii vyžaduje od správneho súdu konať v rámci úplnej jurisdikcie, tak takýto postup v odvolacom konaní senát vzhľadom na charakter napadnutého rozhodnutia nepovažoval za potrebný) a po verejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že v odvolacom konaní bolo zistené, že rozhodoval nezákonný sudca, a preto rozsudok s použitím ústavnokonformného výkladu pojmu zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 ústavy) postupom podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 152 ods. 4 ústavy výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

16. Z vyjadrenia žalovaného zo dňa 05.11.2012 (viď bod č. 9) nepochybne vyplýva, že pri svojom prvom procesnom úkone, ktorý mu procesne patrilo, t. j. vyjadrenie zo dňa 05.11.2012 na základe výzvy krajského súdu zo 17.09.2012, namietať miestnu nepríslušnosť konajúceho Krajského súdu v Bratislave a naopak poukazoval s odkazom na kritériá obsiahnuté v ustanovení § 246a ods. 1 O.s.p. na to, že miestne príslušným súdom je Krajský súd v Banskej Bystrici.

Najvyšší súd po preskúmaní jeho argumentácie o možnej miestnej príslušnosti Krajského súdu v Banskej Bystrici musí osvedčiť, a to predovšetkým s prihliadnutím na to, že žalovaný nie je zákonodarcom prostredníctvom zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy zaradený medzi ústredné orgány (viď najmä tretia časť uvedeného zákona č. 575/2001 Z. z.), že z tohto pohľadu názor Krajského súdu v Bratislave, že je miestne príslušným súdom (viď bod č. 11), nie je dostatočne odôvodnený.

Podľa § 105 ods. 1 veta druhá a tretia v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. súd skúma miestnu príslušnosť prv, než začne konať o veci samej. Neskôr ju skúma len na námietku účastníka, ak ju uplatní najneskôr pri prvom úkone, ktorý účastníkovi patrí.

Podľa § 105 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. platí, že ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Podľa § 246a ods. 1 O.s.p. miestne príslušným je súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava, ak nie je ustanovené inak. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa.

17. Najvyšší súd poukazujúc na závery vyplývajúce z nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky (m.m. nález č. k. IV. ÚS 116/2011-34 zo dňa 9. júna 2011) zdôrazňuje, že zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu.

Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať miestne, funkčne a vecne príslušný súd, ktorému napadnutá vec spadá do rozsahu výkonu súdnej moci, a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich prideľovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného prideľovania súdnej agendy, a súčasne aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m.m. nálezy sp. zn. I. ÚS 239/04 a IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (m.m. sp. zn. IV. ÚS 345/09).

18. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch a pre posudzovaný prípad v Občianskom súdnom poriadku a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov.

19. Z týchto zákonných úprav vyplýva, že pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

20. Ako už bolo vyššie uvedené (viď bod č. 17), k týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov. Potom nasleduje obsadenie súdu, ktoré je v procesných poriadkoch a v zákone č. 757/2004 Z. z. vymedzené od samosudcu až po rozmanité rozhodovacie

útvary (senáty) zložené z troch a viacerých sudcov.

Až na toto nadväzuje zásada pridelovania vecí jednotlivým sudcom alebo senátom v súlade s pravidlami obsiahnutými v rozvrhu práce a spôsobom, ktorý určuje zákon.

21. V posudzovanej veci má význam iba skúmanie, či bola Krajským súdom v Bratislave rešpektovaná zásada miestnej príslušnosti spôsobom, ktorý určuje zákon, a ako sa konajúci krajský súd vysporiadal s argumentáciou žalovaného, ktorý na miestnu nepríslušnosť konajúceho krajského súdu jednoznačne poukazoval.

Nakolko Krajský súd v Bratislave napriek argumentácii vznesenej žalovaným konal a rozhodol vo veci bez toho, aby objasnil svoju myšlienku, že je miestne príslušným súdom, resp. nezvolil postup v zmysle § 105 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p., tak Najvyšší súd musel túto procesnú chybu riešiť tým, že jeho rozsudok zrušil a vec mu vrátil na nové konanie, v ktorom zaujme argumentačné stanovisko k opomenutej námietke žalovaného.

22. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože s poukazom na § 224 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 bude povinnosťou súdu prvého stupňa rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho konania v novom rozhodnutí vo veci.

23. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalovaného Najvyšší súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).